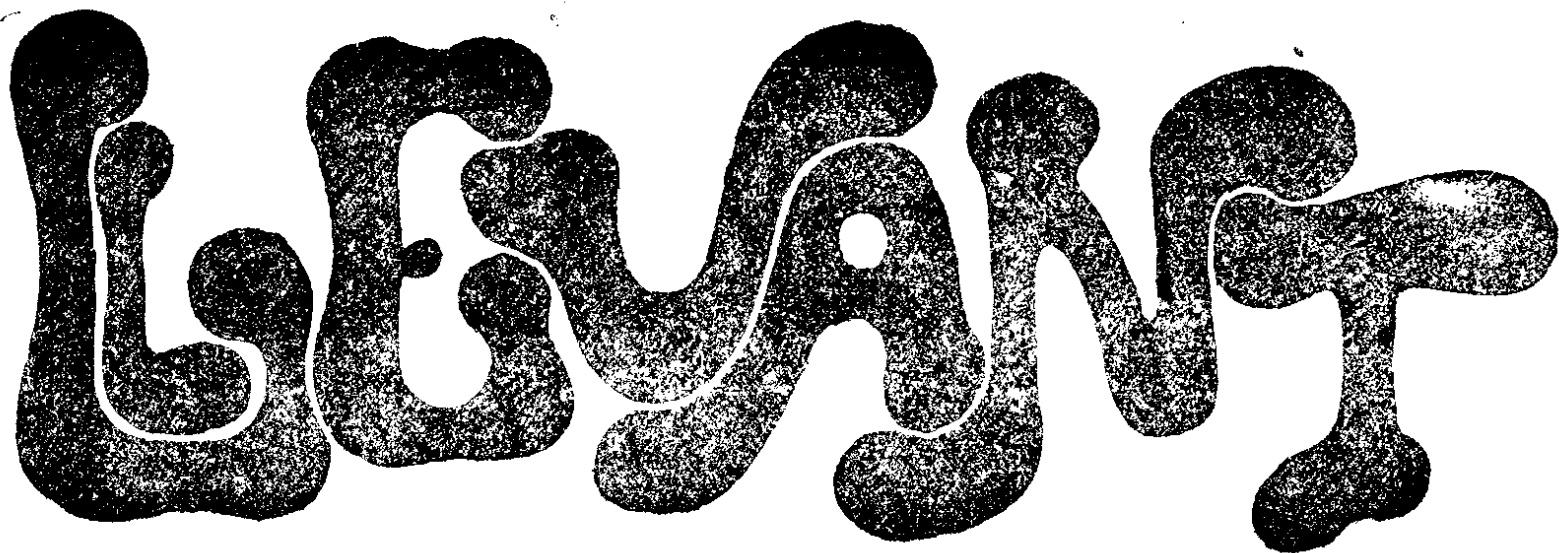

PREUS

Artá. Un trimestre.	150
A fora Any.	7 00
Al'extranger id.	10 00

Número solt
10 ets.

Redacció y Administració
Quatre Cantons, 3
ARTA (Mallorca)

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

INNOVACIÓ

Entrats en l'any neté de la publicació del nostre setmanari novament li feim sufrir una reforma material, el presentam amb un nou ropatge. D'aquí en avant sortirà del tamany del present, i aixó obeeix més a exigencies dels llegidors que no a gust de la Redacció.

An aquesta li semblava més adequada la forma foliada doble que se prestava més a l'enquardernació i era més manejable, però els suscriptors se queixaven de car per lo petit i el mos comparaven amb els demás setmanaris mallorquins qu'ells consideraven erroneament de més gran tamany. A seguir, idó, l'ideal dels suscriptors anam amb aquesta innovació, ja que tota publicació si vol poder viure, s'ha d'acomodar en lo possible a la majoria dels lectors.

Peró tengnin en comte que encara que li canviem el ropatge no li canviarem en res ni per res el seu esperit ni la sena finalitat.

Per Deu i per Mallorca seguirá essent son lema i per aquests dos grans ideals serán les seves més fermes campanyes. Seguirem publicant articles d'apologética i resenyes religioses i procurarem que tots els articles científics i literaris vagin amarats del mateix esperit. Com també seguirem fent propaganda dels ideals mallorquinistes, escamparem tot lo possible la nova llevor del sa regionalisme a fi de fomentar l'abrandament de Mallorca en un ideal que creim que al granar ha de dur el rejuveniment i la salvació a la nostra patria.

Es clar, idó, que seguint els mateixos fins que abans i diguent-nos sembradors del sa mallorquinisme, no podem canviar de orgue d'expressió, com alguns desitjarfen.

Som mallorquins, nos dirigim a mallorquins i perseguim l'alt ideal de que tots els fills d'aqueixa hermosa terra, conequin be i estimin noblement totes les característiques de sa mare, i essent la més essencial de totes la llengua seria un contrasentit, és més, un pecat de lessa patria, escriure aqueixes propagandes amb llengua forastera. No s'estranyin, idó, tots els qui nos aconsellen que publiquem el periódic en castellá per augmentar la suscripció, que seguiguem la nostra deria.

Ja ho sabem, que tendrem més poca suscripció i que fins hi perdrem económicament com fins aquí, però confiam amb la bona voluntat dels vers estimadors de la patria, i al mateix temps tendrem la satisfacció de haver complit lo que creim un dever patriótic que fins Deu nos ha de recompensar, perque si Ell nos ha donat unes condicions especials nos exigeix que les estimem com a vengudes de la sena ma, i que les courem amb tot esment.

A. F.

ELS REIS

LA festa de la Epifania es una continuïtat nadalenca que se mos presenta amb una grandesa espcial dins el Cicle Litúrgic. Aquest dia fou consagrat en l'antigor al Naixement de Jesús, mes quand en l'any 376 la Santa Seu obligá a totes les esglésies a celebrar el misteri de la Nativitat el dia 25 de desembre, la dada del 6 de Genner restá amarada de la seua antiga glória.

En aquesta segona irradiació del Nadal se nos manifesta la magestat del Verb fet homo amb esplendor novella, que, lluny de esbaldir en lo més minimes inefables simplicidats del Pessebre, circonda el Deu infant amb una auriola de realesa. L'església fa esment d'una trilogia litúrgica, d'una triple manifestació de Cristo: el misteri dels Mágics venguts de terres enllá del Orient baix del guiatge de l'estrella; el misteri del Baptisme del Messies, proclamat fill de Deu en les aigües del Jordá, per la veu augusta del Pare Celestial; i el misteri del poder de Cristo transformant l'aigua en vi, en el festí simbólic de les noces de Caná.

No obstant l'Església Catòlica en la Santa Missa dona una marcada preferencia a l'adoració dels Mágics, per tal que Roma, de suprema gentílica esdevé per aquest misteri suprema autoritat de la rassa cristiana.

Els tres hisendats del Orient als peus de Jesús es el simbolisme de la crida espiritual que mena a tots els homos al lluminós fanal de la fe.

Es per aixó que fins a l'edat mitja, la pietat dels fidels ofería al sacerdot, or, encens i mirra, perque else beneís en la festa de la Epifania. Després hom cercava en les seues cases aquests tres místics presents, com a recordansa d'aquells primers holocaustes oferits pels Mágics al mateix temps que com a penyora d'una benedicció especial.

Altres usansa dels creyents a-

morosos i que ha viscut molt de temps entre nosaltres. Per honorar la dignitat dels Mágics se elegia de entre els membres de la familia un Rei qui en un festí d'intimidat partía un ric pastell en dues parts, una per repartir a son albir, i l'altre p'el Nin Jesús representat en la figura de venerables pobres, que d'aquesta manera fruien també del triomf del Rei pobre i humil...

El dia dels Mágics, el dia del Baptisme, el dia de les Bodes és arribat: els tres raigs del Sol de justícia son la claricia del nostre esperit.

Talment com p'el gener el dia creix cada vegada més i les tenebres se esvaeixen més prompte així en el seu pobre bressol els membres sagrats del diví Infant es desenvolpen i enforteixen.

Maria mostrá el Messies als pastors arrauilit demunt la paya; als Mágics els ho presentava reposant sobre sos brassos maternals: cal idó seguir l'estrella i fer via cap a Betlem, Betlem que vol dir casa del pa, aixó és, del pa de la vida.

Huc de Cardona

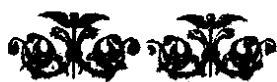
PER L'HOMENATGE A MOSSEN REXACH.

La idea de celebrar un homenatge a Mossén Baldri Rexach, l'eximí pedagog catalá del segle XVIII, rector de Sant Martí d'Ollers (Girona), ha prés una gran volada.

La figura de Mossén Rexach en els nostres dies, te tota la força d'un símbol: és el símbol del sentit catalá en la pedagogia: representa la veu del sentit comú pel que es refereix a l'ensenyament en les escoles, el qual ha de fer-se en la llengua natural del poble on les escoles son enclavades.

Així, doncs, resta ben clar que el significat d'aquest homenatge que hom prepara a tot Catalunya i a totes les terres de llengua catalana, es aquest: AFIRMAR EL PRINCIPI QUE L'ENSENYAMENT HA DE FER-SE EN LA LLENGUA DEL POBLE.

Vol dir aixó que en l'escola no més s'ha d'ensenyar que la llengua materna? De cap manera. Quan

un hom proclama que en les escoles enclavades en terres de parla catalana, per exemple, l'ensenyament ha de fer-se en català, no vol dir que s'exclouï l'ensenyament del castellà, del francès, de l'idioma que sigui; sinó que, precisament per aprendre millors els altres idiomes aquests s'han d'ensenyar en llengua catalana, perquè aquesta és la més coneguda i la que millor pot servir d'instrument per aprendre coses menys conegudes o desconegudes del tot.

No es tracta, doncs, d'una qüestió d'amor propi o de caire polític: es tracta d'una qüestió de sentit comú pedagògic, es tracta del profit dels alumnes.

Que el principi de l'ensenyament en llengua materna no és cap argüència partidista o política apareix ben clarament considerant quines són les entitats que ho proclamen.

Aqueixes entitats són les que proposen i inviten a l'homenatge: els «Amics de la Instrucció», de Barcelona, iniciadora; Associació Barcelonina de Mestres Oficials; Associació Provincial de Mestres de Girona; Associació Provincial de Mestres Nacionals de Barcelona; Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dóna; Associació de Mestres Joves; Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona; «El Magisterio Gerundense»; Butlletí de Mestres; Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; «Magisterio Tarraconense»; Federació de Mestres Oficials; Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria; Consell de Pedagogia de la Mancomunitat; «Magisterio Lerdanor».

Firmant la convocatòria aqueixes entitats, va celebrar-se, fa uns dies,

Barcelona, una magna reunió d'associacions pedagògiques i culturals, aplegant-se'n-hi, cent trenta, de diferents indrets de Catalunya, assistint-hi, també, representants d'associacions obreres, artístiques, científiques, deportives.

En aqueixa reunió parlaren diversos representants; i feu ús de la paraula també el president de l'Associació Provincial de Mestres Nacionals de Barcelona, el senyor Martínez Avelán, el qual no és català, precisament, i parlà, en la seva llengua, com és molt natural, que és la castellana, dient: «Dejad que la lengua de Cervantes venga a asociarse a un coro de alabanzas en la lengua de Verdaguer, para honrar la memoria del ilustre pedagogo Mossén Rexach, propulsor de lo que es norma y convencimiento de mi vida, esto es, que la enseñanza debe darse a los niños en su propia lengua».

Fets els parlaments i canviades impressions, la magna assemblea acordà, per unanimitat, insistir en la idea de l'homenatge, invitant-hi totes les terres de parla catalana.

Invitar els Ajuntaments, entitats pedagògiques, mestres, societats de cultura, acadèmies, etc, a que s'adhereixin a l'homenatge.

Celebrar el febrer vinent (per haver-se escaigut en febrer la mort de l'il·lustre mestre) una gran manifestació cultural (manifestació-homenatge) a Girona, ont Mossén Baldiri Rexach estudià la seva carrera, i col·locar una placa en la casa de Sant Martí d'Ollers, ont, durant cin-

quanta anys, fou de mestre d'escola; així com celebrar un acte en el lloc de la naixença, a Solius.

Nomenar el Comitè organitzador, compost de les entitats ja esmentades, per tots els actes que s'hauran de celebrar i per recollir les iniciatives que se li vulguin adreçar.

Nosaltres, des d'aquest moment, nos hi adherim de tot cor, i invitem

a les corporacions populars i públiques, institucions, pedagògiques, culturals, i de tota classe, que s'hi adheresquen, també.

Les adhesions han d'esser tramessas, a nom del Comitè Organitzador, a Barcelona, Plaça de Santa Ana, núm. 4.

Un Mestre.

JANER

Hi ha gelbre al camp. L'ametller ha florit,
canta victòria amb la brancada estesa:
el foc del seu amor l'ha fet ardit
i el triomf ha sigut de sa ardidesa.

L'ametller canta, sota un cel campit
amb pòls de daurant i de turquesa,
devant d'un mar sedós, d'armini resseguit
com mantell de princesa.

I dia l'enamorat a l'estimada:
—l'onda el cel la hum de la mirada
i el mar apren el ritme del teu pit.

Que'l foc del teu amor faci ta gloria;
contra tota gebror, canta victòria
com l'ametller florit.

C. Mas.

ELS REIS VAN PASSANT...

Aquesta nit, nit de llunyanes recordances, van passant els Reis, dins l'eima dels infants. Aquesta nit és nit d'alegria, de riayes, d'ignocència; és la nit dels infants que entre somnis, somrients, veuen com passa la regia comitiva de sedos vestidures de distints colors cavalcant demunt abrinats cavalls que menen p'el palafre parges esbelts i remirats, precedits d'heralds que al só de trompeta anuncien la seua arribada.

Aquesta comitiva real es portadora de dolços i joguines que reparteixen entre els nins bondadosos i ignocents com també de objectes despreciables p'els dolents i p'els qui prematurament volen ésser homes.

I els qui vertaderament ja hem arribats an aquesta categoria, miram d'enfora la bella edat ignocent que en tal diada, frueix una joia que per noltros ja ha passat, i en el fons del cor hi sentim com una freda anyoransa que mos invadeix.

I Qui pogués aquesta nit tornar al ditxós temps de l'infantesa i esperar somnis la venguda dels Reis!

FLAMA

La autèntica bandera mallorquina.

El dia trenta d, per primera vegada ha onetjat davant la Casa de la Ciutat de Palma la bandera de Mallorca. Fins fa poc el poble mallorquí creia equivocadament que la seua bandera era el drap blau cantonat de groc que solia posar-se. Mes aquella no era la lleghítima bandera de Mallorca, la que'l Rei Sanxo donà com insígnia als Concellers de la Ciutat expressant-los qu'havia d'esser l'única per l'Universitat, Reine, i Ciutat de Mallorca.

L'Ajuntament de Sóller en el maig passat fou el primer de Mallorca que issà la autèntica bandera nostra. An aquell ha seguit el de Palma i davant l'exemple d'aquestes dues Ciutats, quin altre pot haver n'hi que retregui encare com a lleghítima la Marítima? Es de créure que tots els ajuntaments de Mallorca, un darrera l'altre, voldran que ls seus administrats puguin veure en les grans solemnitats issada, al costat de la bandera del Estat l'autèntica senyera regional.

De Capdepera

Diumenge a vespre en el salón d'actes de la Congregació Mariana representaren l'emocionant drama «L'Avanzo» i el xistós entremés «Pleito Ganado». En aquests actes hi prengueren part: En Juan Moll (a) Camp Mit-

jà, Geroni Flaquer (a) Tefona, Geroni Alzi (a) Geroniet, Juan Massapet (a) Ros, Mateu Espinosa (a) Dama i Josep Tous (a) Ceire.

Aquesta representació va resultar un èxit complet; se nota que els nostros congregants de cada vegada adelanten més en soltura i gràcia i de cada vegada la concurrència ne surt més entusiasmada. A tots les donam la nostra més coral enhorabona.

Una altre novetat cridà l'atenció de sa concurrència i va ésser la part que hi prengueren els nins de la Secció Menor, representant alguns juguets còmics, diàlegs i monòlegs. Els nins que hi prengueren part foren: Francesc Garau, Miquel Molí, Antoni Flaquer, Josep Caldeatey, Miquel Flaquer i Antoni Preba.

—Dilluns se celebrà la festa que cada any la Associació del Rebañito dedica al Nin Jesús. Al Ofici hi assistí l'Ajuntament presidit per D. Pere A. Bauzá. El Coro Davidic cantà la Missa Te-deum Laudamus.

S'ha notat que totes aquestes festes han resultat molt més animades que els altres anys.

El Sr. Rector desde sa trona mps agraïa el següent moment del any passat:

Naixements, xixanta i trenta sis nins i vintiquatre nines.

Morts grans, 39: 23 homes i 16 dones. Morts petits, sis: 4 nins i dues nines.

Total coranta cinc morts i xixanta naixements: doncs, una ganancia de 15 que corresponen 9 an els homes i 6 a ses dones.

Enguany els homes guanyam a ses dones de tres.

S'han celebrat quinze matrimonis.

Corresponsal.

De Son Servera

Passaren les festes de Nadal en santa gaubansa i felicitat. Mutuament se felicitaven els bons amics, i tots els horabaixes hem vist e's carrers principals invadits per gran nombre de gent jove qu'es passejaua.

Era ben coneixedora l'alegria que tothom duia pintada a la cara. Per paga el temps no podia ésser millor, l'es tot sentint-lo mateix, l'anyada in millorable, tot amb una paraula.

No vui ometre que a les matines hi hagué gran concurrència. Cantà la Sibilla el Nin Xeralt i Literat (a) Càssadó que ho feu molt be. Acte seguit començà la Missa que digué el Sr. Rector R. D. Antoni Servera, durant la qual el Chór de la Parroquia alternant amb el desles Filles de Maria cantà sa Missa d'Àngels i uns cànecs propis de la solemnitat del dia, que agradaren ferm.

—Desde fa dos dies notam l'absència del que fins ara es estat Jefe de Festació del Ferrocarril. Mos divien que l'han destituït, i ho prova el fet d'haver vingut en lloc seu el Jefe de Son Carrió. Sentim la separació del digne empleat i desitjam an el recent-vingut que per molts d'anys pugui viure entre noltros.

Segons la relació donada p'el Senyor Rector desde la trona el dia de Capd'any, durant el passat ha hagut el següent moviment:

Naixements: 37 nins i 21 nines. Total 58.

Defuncions: homes, 14; dones, 9; nins, 1; nines, 2. Total 26.

Matrimonis, 18.

Total augment, trenta dos.

Corresponsal

Espectacles

Aquestes festes son estades abundoses en espectacles públics i per cert de molt bon gust. Ja ressenyarem en el número passat els actes literari-musicals que celebraren les alumnes del Col·legi de les Germanes de la Caritat, organitzats pel Centre Eucarístic a fi de recaudar diners per poder engrandir l'Església de la Colonia de Sant Pere. Idó aquests actes s'hagueren de repetir les dues passades festes i si s'ha de aconsellar a totes les demandes seran encare moltes les vegades que s'hauran de repetir. Tanta és la gràcia amb que treballen les simpàtiques actores i tant de gust presidí en l'elecció del programa. I per cert que de cada vegada va millor.

També han hagut de repetir diferents vegades «Pastores a Belén» els joves de la Joventut Seráfica aont sempre hi ha haguda moltíssima gent obligant-los a repetir-la fins en dies fèrers, com socceï dijous de la present setmana.

Per les festes de Reis s'en preparen altres a betzef que tenen el poble en gran espectació. Per una part la arribada dels Reis Màgics que com ja tenim anunciat se farà aquesta nit si'l temps ho permet. I per cert que serà cosa de veure. Per altre, la Representació d'aquests Reis a la 1 i mitja del capvespre a la plassa del Ferrocarril. La festa de la Caixa Rural amb la venuda de la Capella de Manacor diumenge decapvespre. De tot en darem una ressenya en el pròxim número.

CRONICA

METEOROLOGIA.—El temps ha sofert alguns canvis aquesta setmana. Dia primer brusquetjà tot l'horabaixa i en sa nit se posà de vent que durà tot l'on demà dimarts. El dijònes feu bona diada però el vespre se posà d'aigo i tota la nit i part del dematí del dijous plugué. El temps restant es estat espléndit.

ESTAT SANITRI.—Gracies a Deu no hi ha gaire malats de gravetat. Madó Práxedes Jutjera fou viaticada dijous a vespre.

OPERACIO.—Dia 27 del mes passat s'afuà a Palma una delicada operació a un uy el conegut empresari de obres Mestre Mateu Claret. Sngons notícies ha rnat molt be i la malaltia

segueix bon curs. Que pronte se posi be del tot.

OMISSIO.—Al ressenyar en el n.º anterior l'arribada del cotxo dels morts ferem involuntariament una ommissió que avui volem publicar i es que el projecte del esmentat vehicul es obra del nostre país i amic el delineant D. Rafel Quetglas (a) Bul-lo al qual donam la més cumplida enhorabona.

APROVAT.—En les oposicions que s'acaben de celebrar a Madrid per ingressar en el Cos Administratiu d'Hisenda ha estat aprovat amb brillant puntuació el nostre amic D. Anton Esteva Blanes, fill de la nostra vila. Sia enhorabona.

MUDADISSA.—Aquests dies s'ha desocupada la costura de nines del carrer de la Puresa, haguent se mudats els mobles al local de la Sala aont d'aquí en avant hi estarà instalada l'escola de nines n.º 2.

1.ª COMUNIO.—Les passades festes la nineta Maria Ignacia Morell i Font dels Olors, filla de D. Pere Morell feu la seua primera Comunió en l'Oratori de Sant Salvador. Sia enhorabona a ella i a sos pares.

Registre

El moviment general durant l'any 1922, es com segueix:

Nalxements

Nins, 60; nines, 71. Total 131.

Morts.

Homes, 31; dones, 29; nins 5 i nines, 4. Ganauia, 62.

Matrimonis, 32.

MERCAT D'INCA

Xeixa a 25'50 « « »
Ordí mallorquí a 14'50 « « »
forastera a 14'00 « « »
Civada mallorquina 12'50 pts. id.
forastera a 12'00 « « »
Faves cuitores a 25'00 « « »
ordinaries a 23'00 « « »
pel bestiar a 23'00 « « »

CURIOSIDATS

La valor de les panses com aliment. Sabut es de tot-hom que el sucre es una de les principals substancies nutritives i per lo tant molts d'aliments a les materies sucrades deuen la seva importancia.

Sabut es també que els mosts que se dediquen a la fermentació, com es per exemple el suc del reim, contenen una gran cantitat de sucre que es el qui se descompon transformant se amb alcohol el qual no sol-ament no es nutritiu sino que fins es perjudicial. Per lo tant, si d'els reims enlloc de fer-ne vi, se fan panses per aprofitar durant l'hivernada se tendria una gran cantitat de sucre que siria un preciós aliment.

Si enlloc de fer panses per condiment, els nostres agricultors fessin panses mirant a l'alimentació, tendrien un auxiliar tan poderós com les figues seques.

Francesc d'Agustino, un italià que s'ha entretengut molt amb estudiar aquesta transformació, aconsella per preparar bones panses el següent procediment: Se coloca el reim fresc, amb sa ma, dins panés de 4 a 5 Ol. de cabuda. Primerament se rabetjen dins algo clara per llevar-los sa pols; després s'escalden com les figues, enfonsant-los dins una caldera que conté una solució de carbonat de sosa neutre el 3 p3 a una temperatura constant de 85º, amb l'objecte de llevar la capa serosa que cubreix els grans, perque així aprimant la pell se facilita la seua dessecació fins a minvar un 50 p3.

Una vegada encalentits així els reims, se posen a secar an el sol col·locats demunt canyisos, tenguent esment de retirar-los el vespre per evitar la roada.

SECCIO AMENA

ELS DOS ANUNCIS

DEL FRANCÉS

En un humil llogaret cap allà l'any 1650, hey havia un sol barber, i no eren conegudes les perruques, ja que als vehins se passaven molt be sensa aquest postís. Fins que un dia arribà un barber foraster i s'instal·là allà. Duya un gran sortit de perruques i les volia posar de moda en el poble.

L'home veient que els parroquians no hi acudien se va inventar un sistema:

Va posar a sa porta del establiment un gran quadro penjat, al qual representava a Absaló el fill rebecc de David, penjat p'els cabells a un arbre, mentres el seu cavall corria a la desbocada i ell era atravesat per la llansa del inimic i a baix d'es quadro hi va posar amb unes lletres com es puny: SI HAGUÉS DUIT PERRUCA, S'HAGUERA SALVAT.

L'anunci produí el seu efecte, i el vey barber del poble s'arruinava i de cada dia vey fugiria sa parroquia, mentres sa des nou aumentava considerablement.

Llevonses aquell es posà a rumiar un medi per tornà a guanyar la clientela perduda sensa renunciar an el sistema contrari a les perruques.

I va penjat en el portal de casseua una pintura mes grossa i vistosa que sa de s'altre, que representava dos quan se neguen, i un altre de demunt un llaut, per salvar-los els estirava p'els cabells i, com qu'eren postissos li quedaven a les mans.

Es lleterero deya:

SI NO HAGUÉSSEN DUIT PERRUCA NO S'HAGUÉSSEN AUFEGATS.

I l'enginyós barber tornà a recobrar la seua clientela.

DITES I FETES

Examen de Historia:
—Que sab Vostè d'en Atila?

—Que era un bárbaro.
—I qué més?
—Encare ho troba poc?

Entre enamorats:
—Si jo me morís qué me posaries a sa tomba, Xerafi?
—Jo? Un epitafi en vers que te xuparies es dits.

Examen d'Historia Natural:
—Meam, citi un exemple d'un animal rumiador.
L'examinat después de rascarse una estona sa ceya esquerra:
—Un cuní.
—Molt be, homo! Mem, en citi un altre.
L'examinat tot satisfet:
—Un altre cuní!

—An a quina hora parteix es tren de les cinc menos trenta?
—A les quatre i mitja en punt.
—Homo, i sempre heu d'estar canviant ses hores?

ENDEVINAYES

1.ª.—Dos pares i tres fills se partiren tres cunís i en tocaren tres per barba.

X

2.ª.—Tres germans: Un geu fins que l'aixequen, s'altre menja fins que n'hi donen, i s'altre s'en va i no torna.

3.ª.—Panxa de ferro, budells de cotó, i sang d'olivera.

4.ª.—Pensei i tornei pensar i fé sa volta redona:
¿Qué cosa en el mon hi ha que qui no'n té t'en pot dar i qui'n té pocs pics en dona?

BLOM (de Son Servera)

5.ª.—Deu no'n té ni'n pot tenir; i el Papa a la terra tampoc.
El Rei sols ne té un poc, i tota s'altre gent sí.

ANDREU FUSTER

Les solucions an el n.º qui ve.

En el sorteig del concurs de SA BOSSA, va sortir premiat n'Andreu Fuster que pot passar qualsevol dia per aquesta impremta i se li entregará la placa-calendari. I fins a la setmana qui ve, si no hi ha res de nou.

TIPOGRAFIA CATOLICA DE **A. FERRER GINART**

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS **DEMANAU QUALSEVOL CLASSE
DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.**

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE **BARTOLOMÉ FLAQUER**

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

Pasajes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo. Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, San Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA

a **GUILLERMO BUJOSA**
CAN GANANCI

Ensaïmades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU
D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans, panets, galletes, besouits, rollets, i tota casta de pastisseries.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

En todos los almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 I Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 59 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES.

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

SES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

Heu una Agencia entre Artá i Palma i heu va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèutic.
Artá Figuerola 43.

DISPONIBLE